

3. Пучкова С. І. Методичні підходи щодо забезпечення кадрової безпеки підприємства / С. І. Пучкова // Науково-методичні аспекти забезпечення економічної безпеки: [монографія]: за заг. ред. док. екон. наук, професора І. О. Кузнецової. – Одеса: Атлант, 2013. – С. 123-132.
4. Чичкань Є. О. Значення кадрової безпеки у системі корпоративної безпеки підприємства / Є. О. Чичкань // Управління розвитком. – 2012. – №18 (139). – С.18-20.
5. Яременко О. Ф. Кадрова безпека підприємства: концептуальні основи забезпечення / О.Ф. Яременко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2016. – № 2. – Том 1. – С.29-32.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ

Світлична В. Ю., канд. екон. наук, Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, Овчелупова О. М., ПАТ «Банк Восток»

Сучасні глобалізаційні процеси, вплив факторів світової фінансової кризи та загроз внутрішнього характеру, скорочення ресурсної бази банків, погіршення їх ліквідності, посилення конкуренції в банківській сфері, загострюють питання забезпечення фінансово-економічної безпеки банків.

Виходячи з цього, перед банківською системою постає завдання досягнення фінансової стійкості кожного окремого банку та гарантування фінансової безпеки всієї системи в цілому. Це, в свою чергу, забезпечить стійкість розвитку банківської системи та мінімізуватиме загрози використання її для відмивання брудних грошей і фінансування тероризму. Необхідно підкреслити, що ефективність дії системи фінансової безпеки банків визначається її динамічністю, здатністю швидко адаптуватися до змінюваних умов функціонування.

Аналізу проблем, які склалися у сфері банківської діяльності приділяється увага таких вітчизняних вчених, як О. Барановський, Т. Болгар, С. Васильчак, Р. Гриценко, С. Добринь, А. Єпіфінов, Т. Кельдер, О. Кириченко, Г. Крамаренко, І. Крупка, З. Сороківська [1-3; 6-8; 17; 11-14; 16] та ін. [15].

Підсумовуючи дослідження [2; 4-6; 9-10; 16], автори вважають, що безпека банківської діяльності представляє собою сукупність умов, за яких досягається раціональне використання ресурсів, що є у розпорядженні банківської установи, забезпечується її здатність швидко реагувати на вплив факторів зовнішнього і внутрішнього середовища, а також забезпечується її фінансова стійкість.

Нестабільність світових фінансових ринків, зростаюча загроза чергової фінансової кризи світової економіки обумовлює необхідність постійної уваги до забезпечення безпеки банківської діяльності. Фінансова безпека виступає складовою економічної безпеки банківської діяльності. Як справедливо зазначає фахівець з питань економічної безпеки О. Барановський:

«Забезпечення фінансової безпеки комерційних банків та їх установ є дуже важливим ще й тому, що підрив довіри до кредитних інститутів завдає збитків фінансовій безпеці всієї країни. Передусім, слід зазначити, що фінансова безпека банків – проблема не лише національна, а й міжнародна» [1].

У науковій думці з різних позицій трактується сутність категорії «фінансова безпека банків», і на сьогодні не існує її загальноприйнятого визначення. Найбільш поширені підходи до визначення цієї категорії викладено у [1; 7; 18-19].

На наш погляд, найбільш ґрунтовне та об'єктивне визначення досліджуваної економічної категорії запропоновано у праці [3], згідно з яким «фінансова безпека банку – це стан банківської установи, що характеризується збалансованістю і стійкістю до впливу зовнішніх і внутрішніх загроз, його здатністю досягати поставлених цілей і генерувати достатній обсяг фінансових ресурсів для забезпечення стійкого розвитку».

Базуючись на численних дослідженнях фінансової безпеки банків і аналізі наукових робіт [1; 3; 6; 14; 16; 18] можна виділити наступні її характеристики:

1. Принципи фінансової безпеки: законність; самостійність і відповідальність; економічна доцільність; компетентність; цілеспрямованість; координація і взаємодія; конфіденційність [6].

2. Вимоги, що забезпечують надійність фінансової безпеки: безперервність безпеки; плановість безпеки; конкретність безпеки; активність безпеки; універсальність безпеки; комплексність безпеки [10].

3. Фактори, що безпосередньо впливають на фінансову безпеку: наявність економічних нормативів, що регламентують банківську діяльність, їх обґрунтованість; система розрахунків, яка застосовується; організаційна структура банку і рівень заробітної плати; довіра до банківської та грошової системи і купівельна спроможність національної валюти.

Для кожного банку виступає життєво необхідним здійснювати попереджувальні дії, спрямовані на підтримку належного рівня фінансової стійкості. Динамічний розвиток світової економіки, різкі зміни політичної, соціальної та економічної ситуації в країні, ставить перед банками завдання функціонування в умовах високого ступеню ризику. Останнє, у свою чергу, формує необхідність розробки банками адекватної системи фінансової безпеки.

Фінансова безпека банківської системи виступає базисом механізму протидії негативному впливу потенційних загроз на процес забезпечення фінансової стійкості, стабільного функціонування банківської системи та кожного окремого банку, а також забезпечує захист основних їх ресурсів і створення сприятливих умов стійкого розвитку.

Список використаної літератури

1. Барановський О.І. Банківська безпека: проблема виміру / Економіка і прогнозування. – 2006. – №1. – С.7-26.
2. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення): монографія / О.І. Барановський. – К.: КНЕУ, 2008. – 759 с.

3. Болгар Т.М. Фінансова безпека банків в умовах ринкової трансформації економіки України / Т.М. Болгар: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит / Тетяна Миколаївна Болгар [Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України»]. – Суми, 2009. – 22 с.
4. Большой экономический словарь / ред. А.Н. Азрилян. – 4-е изд., доп. и перераб. – М.: Ин-т новой экономики, 1999. – 1248 с.
5. Букин С. Безопасность банка / С. Букин // Банковские технологии. – 2003. – № 9. – С.7-10.
6. Васильчак С.В. Організація банківської діяльності в Україні / С.В. Васильчак, С.Ф. Вінтоняк // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.18. – С.153-157.
7. Гриценко Р. Економічна безпека банківської системи України / Р. Гриценко // Вісник Національного банку України. – 2003. – №4. – С.27-28.
8. Добринь С.В. Аналіз впливу факторів фінансової безпеки на фінансову стійкість банків / С.В. Добринь, І.Б. Убілава // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2010. – №29. – С.92-96.
9. Енциклопедія банківської справи України / ред. В. С. Стельмах; Національний банк України, Інститут незалежних експертів. – К.: Молодь: Ін Юре, 2001. – С.91.
10. Зубок М.І. Безпека банківської діяльності: [навч. посібник]. – К.: КНЕУ, 2002. – 190 с.
11. Кельдер Т.Л. Економічна безпека банківської системи України в умовах глобальної фінансової кризи / Т.Л. Кельдер, Л.В. Худолей. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/9_KPSN_2012/Economics.
12. Кириченко О.А. Проблеми управління економічною безпекою суб'єктів господарювання: монографія / [О.А. Кириченко, В.С. Сідак та ін.]. – К.: Університет «Крок», 2008. – 403 с.
13. Крамаренко Г.О. Реалізація Базельських рекомендацій як фактор підвищення ефективності Української банківської системи / Г.О. Крамаренко, Т.М. Болгар // Сучасні тенденції розвитку банківської системи та фінансових ринків: зб. наук. пр. за матеріалами III Міжнародної науково-практичної конференції. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2006. – Т.1 – С.88-93.
14. Крупка І.М. Фінансово-економічна безпека банківської системи України та перспективи розвитку національної економіки / І.М. Крупка // Бізнес-Інформ. – 2012. – №6. – С.168-175.
15. Методика розрахунку рівня економічної безпеки України: [наказ Міністерства економіки України від 20 березня 2007р. №60]. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article>.
16. Сороківська З. До питання фінансової безпеки банку в умовах світової економічної кризи / З. Сороківська // Економічний аналіз. – 2011. – Випуск 8. Частина 1. – С.404-408.
17. Стрельбицька Л.М. Банківське безпекознавство / Л.М. Стрельбицька, М.П. Стрельбицький, В.К. Гіжевський [навч. посібник] / За ред. М.П. Стрельбицького. – К.: Кондор, 2007. – 602 с.
18. Фінансова безпека підприємств та банківських установ: монографія/ за заг. редакцією д-ра екон. наук, проф. А.О. Єпіфанова, [А.О. Єпіфанов, О.Л. Пластун, В.С. Домбровський та ін.]. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. – 295с.
19. Хитрін О.І. Фінансова безпека комерційних банків / О. Хитрін // Фінанси України. – 2004. – №11. – С.118-124.